Raadsvoorstel

Portefeuillehouder: **Robbert-Jan van Duijn**	**Opgesteld door:** **Bart Buijks**, **BOR Toezicht en Handhaving**	
Besluitvormende vergadering: 22 juni 2023	**Registratienummer collegebesluit:** 191636	**Raadsnummer** (niet invullen, dit vult de griffie in)
Titel / onderwerp: Beleidsplan Veiligheid en Handhaving 2023-2026		
Samenvatting: Vaststellen van beleid voor veiligheid en handhaving is een wettelijke verplichting. De raad stelt het beleid vast. Op basis van dat beleid stelt het college jaarlijks een uitvoeringsprogramma vast waarin de formatie-inzet, uitgaande van risico-gestuurd op basis van vastgestelde prioriteiten werken, het uitgangspunt is. Het Beleidsplan Veiligheid en Handhaving 2023-2026 is de opvolger van de Beleidsnota Veiligheid en Handhaving 2018-2021.		
Voorgesteld besluit: De raad wordt voorgesteld het volgende te besluiten: 1. Het Beleidsplan Veiligheid en Handhaving 2023-2026 vast te stellen. 2. Voor de uitvoering van het Beleidsplan Veiligheid en Handhaving 2023-2026 a. structureel een bedrag van € 11.470 op te nemen in de begroting en b. voor de jaren 2023, 2024 en 2025 incidenteel een bedrag van respectievelijk € 132.000, € 368.000, € 160.000 (totaal € 660.000) ter beschikking te stellen ten laste van de algemene reserve.. 3. De 9e wijziging op de begroting 2023 vast te stellen. burgemeester en wethouders van Nieuwkoop		

TOELICHTING

Inleiding / aanleiding
Veiligheid is één van de belangrijkste levensbehoeften van onze inwoners en bedrijven en daarom de kerntaak van de overheid. Veel partijen hebben hier invloed op, zoals ondernemers, maatschappelijke organisaties, gemeente, politie, het Openbaar Ministerie en natuurlijk de inwoners zelf. De inzet is alleen effectief als alle partijen op een constructieve manier samenwerken. De regie hierop is de verantwoordelijkheid van de gemeente, maar we kunnen het niet alleen. We vragen dan ook van onze professionele partners en van onze inwoners dat ze actief meewerken aan het realiseren van een veilig en leefbaar Nieuwkoop.

We stellen eens per vier jaar doelen vast voor het veiligheidsdomein in een integraal veiligheidsbeleid. Dit is een wettelijke verplichting. De vorige beleidsnota was geldig voor de periode 2018-2021 Het Beleidsplan Veiligheid en Handhaving 2023-2026 is de opvolger daarvan.

Beoogd (maatschappelijk) effect
1. Voldoen aan wettelijke verplichting;
2. Behoud en herstel van de kwaliteit van de dagelijkse leefomgeving;
3. Bestuurlijke prioriteiten voor veiligheid en handhaving vastleggen;
4. Het draagvlak van toezicht en handhaving creëren en behouden.

Kader / eerdere besluiten / voorgeschiedenis
1. Beleidsplan Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (vastgesteld door B&W, op 8 december 2018)
2. Beleidsnota Veiligheid en Handhaving 2018-2021 (vastgesteld door de gemeenteraad op 4 april 2019)
3. In het jaar 2020 en 2021 is een deel van de inzet Toezicht en Handhaving noodgedwongen verschoven naar het toezicht op de Corona-regels en is geen nieuwe beleidsnota Veiligheid en Handhaving ter besluitvorming voorgelegd.

Participatie / betrokken partijen / personen
In oktober en november 2022 is een enquête uitgevoerd onder de inwoners via het platform "Denk Mee Nieuwkoop".
Op 20 oktober 2022 is door de politie en de gemeentelijke vakafdelingen van Toezicht en Handhaving, en Maatschappelijke Zaken, alsmede Jeugd- en jongerenwerk een gebiedsscan Nieuwkoop 2022 uitgevoerd. Centraal tijdens deze bijeenkomst stonden:
- Het verbeteren van de samenwerking
- Het in kaart brengen van de ontwikkelingen in de afgelopen vier jaar
- Waar de prioriteiten / accenten gelegd moeten worden
- Wat we willen bereiken voor de inwoners in 2023 en daarna

Daarbij ging het vooral om de leefbaarheid, het verkeer en ondermijning binnen de gemeente.
Op 1 november 2022 heeft een informatiebijeenkomst voor de gemeenteraad plaatsgevonden. Daarbij is informatie gegeven aan de raad over de huidige ambtelijke capaciteit, de gegevens uit de uitgevoerde enquête en waar de keuzemogelijkheden liggen voor het vaststellen van het beleid.

Duurzaamheidsaspecten
Niet van toepassing

Gezondheid
Gezondheid is één van de criteria, die worden gehanteerd bij het bepalen van de prioriteiten voor de uitvoering van het beleid, om de doelstellingen zo optimaal mogelijk te realiseren.

Varianten met argumenten voor en tegen
Argumenten voor
Wettelijke verplichting
Vaststellen van beleid voor veiligheid en handhaving is een wettelijke verplichting. Het beleid wordt vastgesteld door de raad. Het college stelt jaarlijks een uitvoeringsprogramma vast, waarin de formatie-inzet, uitgaande van risico-gestuurd op basis van vastgestelde prioriteiten werken, het uitgangspunt is. De beleidsnota Veiligheid en Handhaving 2023-2026 richt zich op:

- Zorg en Veiligheid;
- Leefbaarheid en Veiligheid;
- Ondermijning;
- Wettelijke taken vanuit het Omgevingsrecht;
- Risico-gestuurd werken, waarin we de prioriteiten duiden;
- Samenwerking met interne en externe partners/partijen;
- Formatie en middelen.

Risico-gestuurd werken op basis van vastgestelde prioriteiten
Als gemeente hebben we toezichthoudende en handhavende taken die bij wet bepaald worden. Zo is bijvoorbeeld in de Wabo, het Bor en de wet VTH bepaald dat we toezicht houden op de realisatie van vergunde bouwwerken en het bestemmingsplan gebruik van bouwwerken en/of percelen. Ook de naleving van verleende vergunningen op grond van de APV en Bijzondere Wetten wordt gecontroleerd. Bij toezicht en handhaving gaat het om het bewaken dat wet- en regelgeving wordt nageleefd. Door toezicht te houden, te handhaven en indien noodzakelijk te sanctioneren geven we hier invulling aan. Omdat het niet mogelijk is om alles met dezelfde prioriteit op te pakken, mag van de wetgever ingezet worden op risico-gestuurd werken. Hiermee wordt dan op basis van prioriteiten de capaciteit ingezet. In voorliggend beleidsplan is een risicoanalyse gemaakt en worden prioriteiten vastgesteld.
Het op juiste wijze uitvoeren van de VTH-taken worden gecontroleerd in het kader van het zogenoemde interbestuurlijk toezicht door de provincie Zuid-Holland. Indien de gemeente niet voldoet aan haar taken, kan de provincie Zuid-Holland de gemeente sanctioneren door een indeplaatsstelling. Dit houdt in dat alle maatregelen die genomen moeten worden om de gevorderde taak uit te voeren, worden genomen door de toezichthouder op kosten van de gemeente.

Formatievoorstel
Uit het uitvoeringsplan 2023 volgt dat we voor de uitvoering van de wettelijke taken – uitgaande van geprioriteerd werken – al onvoldoende formatie hebben. Om alle wettelijke taken op te pakken en om de achterstanden weg te werken hebben we 5,4 fte nodig. Op dit moment hebben we bijvoorbeeld bij de afhandeling van handhavingsverzoeken en handhaving naar aanleiding van constateringen door de toezichthouders BWT een achterstand van 1,68 fte bij de juristen (2.592 uur tekort aan uren over 2022). Op dit moment hebben we formatief geen ruimte is om gericht toezicht en bestuursrechtelijke handhaving in te zetten op APV en Bijzondere wetten.

Vanwege de hoge kosten voor zowel incidentele en structurele formatie-uitbreiding in combinatie met de nog niet te voorspellen gevolgen van de implementatie van de Omgevingswet en Wkb, ziet het voorstel niet op de 5,4 fte structureel, maar op 1 fte structureel en 2,72 fte incidenteel tot en met 2025. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden tot samenwerking binnen de regio op gemeenschappelijke opgaven. Ook gaan we in gesprek met de Omgevingsdienst om te onderzoeken of daar nog taken kunnen worden weggezet. Omdat daar ook kosten aan verbonden zullen zijn, vraagt dit tijd en zorgvuldigheid.

Indien de gevraagde formatie-uitbreiding niet wordt gehonoreerd, blijft de achterstand bestaan en pakken we alleen de minimale wettelijk verplichte taken op, waarbij de inzet al risico-gestuurd is. Omdat we niet binnen redelijke termijnen reageren op handhavingsverzoeken, kan de gemeente in gebreke worden gesteld, met als gevolg dat we dwangsommen verbeuren.

Aan de ambities uit het collegeprogramma zoals meer inzet op ondermijning komen we dan niet toe.

Indien de gevraagde incidentele en structurele formatie-uitbreiding, respectievelijk 1 fte structureel en 2,72 fte incidenteel, gehonoreerd wordt, kunnen we:

1. Een start maken met het wegwerken van de achterstand in handhavingsdossiers;
2. Een start maken met het inlopen van de achterstand van het actualiseren van beleid;
3. Een start maken met de integrale inzet (nog niet optimale inzet) op ondermijningsdossiers;
4. Een begin maken met de bestuursrechtelijke handhaving op APV en Bijzondere wetten.

Voorgesteld besluit

1. Het Beleidsplan Veiligheid en Handhaving 2023-2026 vast te stellen.
2. Voor de uitvoering van het Beleidsplan Veiligheid en Handhaving 2023-2026
   a. structureel een bedrag van € 11.470 op te nemen in de begroting en
   b. voor de jaren 2023, 2024 en 2025 incidenteel een bedrag van respectievelijk € 132.000, € 368.000, € 160.000 (totaal € 660.000) ter beschikking te stellen ten laste van de algemene reserve.
3. De 9e wijziging op de begroting 2023 vast te stellen.

Kanttekeningen / risico's en beheersmaatregelen

1. *Kaderstellende functie van de raad.*

De raad kan wijzigingen aanbrengen in de door ons college voorgestelde prioriteiten. Bijvoorbeeld door prioriteiten te verschuiven of bepaalde onderwerpen te schrappen of juist nieuwe onderwerpen in de programma's op te nemen.

2. *Er moeten keuzes gemaakt worden.*

Vanwege de vele uitdagingen binnen de gemeente Nieuwkoop moeten er keuzes gemaakt worden. De bestuurlijke ambities voor versnelde woningbouw en extra aandacht voor ondermijning vergen extra inzet voor respectievelijk het Bouw- en Woningtoezicht en het team handhavers.

Financiële en Juridische gevolgen

Personele gevolgen

Uitgangspunt voor de nieuwe beleidsnota Veiligheid en Handhaving 2023-2026 op het gebied van personeel is dat er zowel structurele als incidentele uitbreiding noodzakelijk is.

Financiële gevolgen

Voor uitvoering van de taken binnen Toezicht en Handhaving is jaarlijks een beperkt budget beschikbaar. Voor uitbreiding van de formatie binnen Toezicht en Handhaving is extra budget nodig. Het voorstel is daarvoor de 9e wijziging op de begroting 2023 vast te stellen, als volgt:

BGW 2023 - 09

Programma X € 1.000	Structurele doorwerking							
	2023		2024		2025		2026	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1 Ruimtelijke ontwikkeling	83	0	143	0	60	0	0	0
2 Ruimtelijk beheer	0	0	0	0	0	0	0	0
3 Sociaal domein	0	0	0	0	0	0	0	0
4 Bestuur en dienstverlening	151	8	294	8	170	8	81	8
5 Bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Algemene dekkingsmiddelen	0	62	0	62	0	62	0	62
Saldo	235	70	437	70	229	70	81	70
Mutaties reserves								
1 Ruimtelijke ontwikkeling	0	33	0	0	0	0	-	-
2 Ruimtelijk beheer	0	0	0	0	0	0	-	-
3 Sociaal domein	0	0	0	0	0	0	-	-
4 Bestuur en dienstverlening	0	0	0	0	0	0	-	-
5 Bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	0	-	-
6 Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	-	-
Saldo	0	33	0	0	0	0	-	-
Totaal	235	103	437	70	229	70	81	70

Per saldo *)	**132**	**368**	**160**	**11**

*) Let op: Een 'min'teken betekent een voordeel

Dekking
Structureel een bedrag van € 11.470 op te nemen in de begroting en voor de jaren 2023, 2024 en 2025 incidenteel respectievelijk € 132.000, € 368.000, € 160.000 (totaal € 660.000) ter beschikking te stellen ten laste van de algemene reserve.
Het begrotingssaldo 2023 bedraagt hierna € 488.000.

Juridische gevolgen
De beleidsnota 'Veiligheid en Handhaving 2023-2026 is een aanvulling op het beleidsplan Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (beleidsplan VTH) van 18 december 2018. Deze twee beleidsnota's bestaan naast elkaar en vullen elkaar aan. Het beleidsplan VTH richt zich op de wettelijke taken van het omgevingsrecht (bouwen, slopen, aanleggen, gebruik). De beleidsnota "Veiligheid en Handhaving 2023-2026" is breder van opzet en richt zich tevens op de openbare orde en veiligheid.
De nieuwe beleidsnota "Veiligheid en Handhaving 2023-2026" dient als basis voor de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's van het college. Van de uitvoeringsresultaten gaat het college uw raad jaarlijks in het 1e kwartaal op hoofdlijnen verslag doen. Deze cyclus biedt ruimte om rekening te houden met nieuwe ontwikkelingen en voor eventuele bijstelling van de doelstellingen en de prioriteiten.

Bijlagen
1. Concept beleidsnota Veiligheid en Handhaving 2023-2026 (ter vaststelling)
2. Concept Uitvoeringsprogramma Veiligheid en Handhaving 2023 (ter kennisname)
3. Rapport burger-enquête DenkMee (ter informatie).

Advies meningsvormende raad
[PM]